

FOSEN TINGRETT

DOM

Avsagt: 15.04.2010 i Fosen tingrett, Brekstad

Saksnr.: 08-181683TVI-FOSN

Dommer: Dommerfullmektig Per Amund Uldalen m/ alm. bem.

Saken gjelder: Regresskrav etter vannskader i boligeiendommer

Trygvesta Forsikring Hovedkontor

Advokat Rune Nielsen Stiegler

mot

Sør-Trøndelag fylkeskommune

Advokat Per Anders Engelsen

DOM

Innledning:

Saken gjelder spørsmålet om Sør-Trøndelag fylkeskommune er ansvarlig etter forurensningsloven § 24 a for skadene oppstått på to bolighus som følge av vanninntrengning av regn- og smeltevann som kom rennende fra fylkesvei 131. Begge skadene oppstod natt til 11.12.2005. På skadetidspunktet var det kraftig regnvær og stor snøsmelting i områdene der skadene oppstod.

Husene som led vannskader, er én eiendom beliggende i Botngård i Bjugn, som på skadetidspunktet ble eiet av Arve Turbekkmo, og én eiendom eiet av Ragnar O. Kirknes, beliggende i Åfjord. Eiendommene var begge forsikret hos TrygVesta Forsikring. TrygVesta Forsikring har foretatt erstatningsutbetalinger i henhold til forsikringspolisene, og gjør med nærværende saksanlegg regresskrav gjeldende mot Sør-Trøndelag Fylkeskommune i medhold av skadeerstatningsloven §4-3 jf. § 4-2 nr. 1 litra b.

For Turbekkmos eiendom omfatter regresskravet skader for totalt kroner 1 069 386,-. Turbekkmo hadde bolig- og innboforsikring. På Kirknes sin eiendom oppstod skader for 73 948,- kroner. Kirknes hadde kun boligforsikring.

Saksøker anla først sak ved stevning av 30.10.2008 mot Statens Vegvesen. Statens Vegvesen avviste kravet på grunnlag av at de var feil saksøkt. På denne bakgrunn innga saksøker ny stevning mot Sør-Trøndelag Fylkeskommune den 24.11.2008. Sør-Trøndelag Fylkeskommune har avvist ansvar for skadene.

Hovedforhandling ble avholdt den 10. og 11.03.2010. Retten mottok forklaring fra 4 vitner og det ble foretatt slik dokumentasjon som det fremgår av rettsboken, herunder dokumentasjon av skader, værdata og erstatningsutbetalinger fra TrygVesta Forsikring. Videre var retten på befaring på eiendommen som tidligere ble eiet av Turbekkmo i Bjugn og som ble påført skader den 11.12.2005.

Saksøkerens påstandsgrunnlag:

Saksøkeren har gjort gjeldende at Sør-Trøndelag fylkeskommune er ansvarlig for skadene i medhold forurensningsloven § 24 a.

Det ble anført at dreneringsanlegg til veier er å anse som avløpsanlegg etter forurensningsloven § 21. Som støtte for dette ble det under hovedforhandlingen blant annet vist til dommene inntatt som RG 2006 side 1000 og RG 2006 side 1318, hvor skade forårsaket av overflatevann fra kommunal vei er funnet å være omfattet av forurensningsloven § 24 a. Videre ble det anført at unntakene i forurensningsloven § 5 kommer ikke til anvendelse på veiens dreneringsanlegg. Unntaket omfatter først og fremst forurensning fra selve transporten på veien.

Vannskaden som oppstod i Arve Turbekkmos bolig på Seter i Bjugn kommune og på Ragnar O. Kirknes sin eiendom i Åfjord kommune den 11.12.2005 skyldes at det offentlige avløpsanlegget fra de respektive fylkesveier ikke klarte å ta unna de vannmengder som kom etter kraftig regnvær.

Skadene oppstod som følge av mangelfullt vedlikehold av og/eller utilstrekkelig kapasitet på avløpsanleggene. Sør-Trøndelag Fylkeskommune, som er eier av anleggene, blir derfor ansvarlig for kostnader som TrygVesta Forsikring har pådratt seg i forbindelse med utbedring av disse vannskadene, jf. forurensningsloven § 24 a. Værforholdene på stedet har ikke vært så ekstreme at de kan karakteriseres som force majeure og medføre ansvarsfrihet.

Det foreligger heller ikke grunnlag for ansvarsfritak, og det foreligger ikke konkurrerende årsaker som kan ha forårsaket skadene.

Erstatningskravet går ikke utover de skadelidtes økonomiske tap, jf. skadeerstatningsloven § 4-1.

Det foreligger heller ikke grunnlag for å lempe ansvaret ut fra rimelighetsbetraktninger eller som følge av at de skadelidte kan sies å ha medvirket til skaden.

Forsinkelsesrenter kreves fra den dato stevning ble inngitt den 24.11.2008.

Advokat Stiegler nedla på vegne av saksøkeren slik påstand:

1. Sør-Trøndelag fylkeskommune v/ fylkesordføreren dømmes til å betale til TrygVesta Forsikring erstatning for vannskader påført Arve Turbekkmos eiendom på Seter i Bjugn kommune og Ragnar O. Kirknes eiendom i Åfjord kommune den 11.12.2005, fastsatt etter rettens skjønn, begrenset oppad til kroner 1 143 334 med tillegg av lovens rente fra forfall 24.11.2008 og frem til betaling skjer.
2. Sør-Trøndelag fylkeskommune v/fylkesordføreren dømmes til å betale TrygVesta Forsikrings saksomkostninger for tingretten.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Prinsipalt anføres at forurensningsloven § 24 a ikke kommer til anvendelse i denne sak, jf. forurensningsloven §§ 21 og 5. Forurensning fra veier er unntatt fra loven, jf. forurensningsloven § 5. Videre omfatter definisjonen av "avløpsanlegg" i forurensningsloven § 21 ikke veianleggs dreneringssystem. Det er i nærværende sak tale om veianlegg, som er noe annet enn "avløpsanlegg".

Det foreligger ingen rettskilder som gir holdepunkter for at lovgiver har ment at forurensningsloven § 24 a skal omfatte veianlegg. Det følger av Høyesteretts praksis at

forurensningsloven § 21 flg. er ment å omfatte pålagt tilkobling til vann- og kloakk, ikke objektivt ansvar for veianleggs dreneringssystemer som påføres utenfor kontrakt. Ved kloakk- og vannledninger kan eieren pulverisere erstatningsansvaret gjennom lovpålagt kloakk- og vannavgift. Forsikringsselskapene pulveriserer risikoen for skade gjennom forsikringspolisen til forsikringstagerne. Veieieren har ikke denne muligheten.

Subsidiært anføres at vilkårene i forurensningsloven § 24 a uansett ikke er oppfylt. Det foreligger ikke utilstrekkelig kapasitet eller manglende vedlikehold av veianlegget.

Atter subsidiært anføres at kravet til årsaksammenheng mellom en eventuell unnlattelse fra anleggseieren og de oppståtte vannskadene ikke er oppfylt. Skadene skyldes en kombinasjon av store snømengder etterfulgt av plutselig mildvær, store nedbørsmengder og etterfølgende snøbommer. Væromslag og snøbommer er det i praksis ikke mulig å gardere seg i mot. Snøbom opptrer sjelden og alltid uventet.

Atter, etter subsidiært gjøres gjeldende at de ekstraordinære vær- og føreforhold skapte en force majeure situasjon, med andre ord at det oppstod en kvalifisert upåregnelig situasjon uten ansvar for saksøkte.

Ytterligere subsidiært anføres at erstatningskravet går utover skadelidte Turbekkmos økonomiske tap, jf. skadeerstatningsloven § 4-1, at skadelidte ikke har vært tilstrekkelig aktsom, jf. skadeerstatningsloven § 5-1 og at erstatningskravet må reduseres som urimelig høyt, jf. skadeerstatningsloven § 5-2. Det må gjøres et skjønnsmessig fradrag på omkring 30 % i forhold til de deler av tapet som knytter seg til gjenoppbygging av Turbekkmos eiendom.

Advokat Engelsen nedla på vegne av saksøkte slik påstand:

1. Sør-Trøndelag fylkeskommune v/fylkesordføreren frifinnes.
2. TrygVesta Forsikring v/generalagenten dømmes til å betale Sør-Trøndelag fylkeskommune v/fylkesordføreren sakens omkostninger for tingretten.

Rettens vurdering:

Først tar retten stilling til om forurensningsloven § 24 a kommer til anvendelse i nærværende sak.

Det er på det rene at dreneringsanlegget anlagt langs med fylkesveien(e) ikke klarte å ta unna de vannmengder som kom langs eller i grøften den 11.12.2005 ved Turbekkmos og Kirknes eiendommer. Problemene oppstod ved at de kummer som er installert langs veikanten ikke klarte å ta unna regn og smeltevann. Årsaken til dette problematiseres ikke her. Hva gjelder selve anleggene, fremgikk det på befaring og i forklaringen til vitnet Storsve at det i forhold til Turbekkmo er tale om dels åpne veigrøfter med

dreneringsledninger inngravd, og dels er det tale om dreneringsledninger nedgravd der kummer er innsatt med jevne mellomrom. Ved Kirknes eiendom er det imidlertid snakk om åpne dreneringsgrøfter langs veien som leder vannet til kummer/sandfangkummer. Ved begge eiendommer var det også slik at etter at vannet fra veien ble ledet ned i kummer, befant det seg fortsatt i veieierens drensssystem. Vannet fra veien ble ikke ledet inn i noe felles avløpsanlegg fra sandfangkummene, men ble ført vekk fra veiområdet i egne rør som tilhørte veianlegget. Det bemerkes også at det ikke er fortau eller lignede langs noen av veistrekningene.

Det er ikke omtvistet at det er Sør-Trøndelag fylkeskommune som i kraft av å være eier av Fylkesvei 131 er anleggseier i forhold til veiens anlegg for håndtering av regn- og smeltevann. Dette anlegg er i det videre omtalt som veiens dreneringsanlegg.

Det springende punktet i vurderingen av ansvarsgrunnlaget er hvorvidt dreneringsanlegg i tilknytning til vei er å anse som et avløpsanlegg som omfattes av forurensningsloven § 24 a, jf § 21.

Forurensningsloven § 24 a lyder:

§ 24a. (særlige erstatningsregler for avløpsanlegg)

Anleggseieren er ansvarlig uten hensyn til skyld for skade som et avløpsanlegg volder fordi kapasiteten ikke strekker til eller fordi vedlikeholdet har vært utilstrekkelig. §§ 57-61 gjelder tilsvarende.

I forurensningsloven § 21 første ledd defineres avløpsanlegg og avløpsvann slik:

§ 21. (definisjoner)

Med avløpsanlegg forstås anlegg for transport og behandling av avløpsvann.

Med avløpsvann forstås både sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.

Forurensningsloven § 24 a ble tilføyd i forurensningsloven kapittel 4 med ikrafttredelse fra 01.01.2001. Bestemmelsen erstatter tidligere vassdragsloven §§ 47 nr. 2 og 115 nr. 2. Innledningsvis så nevnes at retten ikke er kjent med rettspraksis som direkte tar stilling til spørsmålet om bestemmelsen er ment å omfatte dreneringsanlegg i tilknytning til veier. Spørsmålet er heller ikke drøftet i forarbeidene.

Retten vil først knytte enkelte bemerkninger til forurensningsloven § 5. Denne bestemmelsen lyder:

§ 5. (forurensning fra transport)

For forurensning fra vegger, jernbane o.l., havner og flyplasser gjelder loven her så langt forurensningsmyndigheten bestemmer.

For forurensning fra det enkelte transportmiddel gjelder det som er fastsatt i eller i medhold av produktkontrollen, vegtrafikkloven, skipssikkerhetsloven, havneloven, luftfartsloven og jernbaneloven i stedet for bestemmelsene i denne loven.

Uansett bestemmelsen i annet ledd gjelder lovens § 7 annet og fjerde ledd, kap. 6 og §§ 74-77 tilsvarende dersom ikke forurensningen må anses for tillatt i medhold av annen lovgivning. For gjennomføring av og ved overtredelse av disse bestemmelsene gjelder reglene i kap. 7, § 74 og i kap. 10.

Begrensninger i lovens anvendelse som følge av paragrafen her gjelder bare så langt ikke annet følger av kap. 8.

Forurensningsloven § 5 gjør visse unntak for forurensningslovens anvendelse på forurensning fra transport. Slik forurensning er bare omfattet dersom det er særskilt bestemt av forurensningsmyndighetene. Retten legger til grunn at det ikke er gitt særskilte bestemmelser for dreneringsanlegg i tilknytning til veier i medhold av bestemmelsen som er anvendelige i vår sak. Spørsmålet er imidlertid om dreosanlegg i tilnytning til veier er omfattet av forurensningsloven § 5, slik at særskilt bestemmelse fra forurensningsmyndigheten er en forutsetning for at forurensningsloven § 24 a skal få anvendelse i saken her.

Saksøkte gjorde gjeldende at ansvar etter § 24 a var utelukket allerede etter forurensningsloven § 5 første ledd, da særskilt bestemmelse fra forurensningsmyndighetene er påkrevet for at veigrøfter og lignende skal være omfattet av forurensningsloven. Saksøker anførte at forurensning tilknyttet dressystemer for vei ikke var å regne som slik forurensning fra vei som det gis anvisning på i forurensningsloven § 5 første ledd.

Retten finner at forurensningsloven § 5 som utgangspunkt må forstås slik at den gjelder forurensning fra selve veitrafikken og transporten på veien, jf. bestemmelsens første ledd. Retten viser her til Hans Chr. Bugge, inntatt i Gyldendal Rettsdata note 17 til forurensningsloven, hvor det uttales at:

”Ut fra forarbeidene må det trolig generelt antas at unntaket for transportanlegg kun gjelder støy og luftforurensning, og ikke utslipp til vann og undergrunnen, selv om dette ikke fremgår av ordlyden. [...]

Begrensningen av lovens anvendelse i forhold til transportanlegg gjelder uansett bare det som må anses som vanlige og typiske forurensninger fra slike anlegg, og i første rekke slike som knytter seg til selve transporten. Forurensningsloven kommer til anvendelse på mer spesielle sider av slike anlegg, og virksomhet i tilknytning til dem. F.eks. gjelder loven for utslipp av avløpsvann fra en jernbanestasjon, for et tankanlegg for blybensin, for avising av fly på flyplasser, og for brolegemer som hindrer gjennomstrømming av vann i fjorder og sund.”

Retten finner ikke at det er riktig å si at vannsskader som er oppstått i forbindelse med grøfter og anlegg for drenering av veier, er omfattet av unntaket i forurensningsloven § 5. Veiens dreneringssystem er etter rettens syn ikke tilknyttet selve den transporten som veien legger til rette for på en slik måte at det er tale om ”forurensning fra veger” i den forstand som er tilsiktet av lovgiver i forurensningsloven § 5 første ledd. Retten kommer derfor til at saksøktets anførsel i forhold til forurensningsloven § 5 ikke kan føre frem. Forurensningsloven § 5 er således ikke til hinder for at § 24 a kan komme til anvendelse i nærværende sak.

Retten går så over til spørsmålet om hva som er å anse som et avløpsanlegg i forhold til forurensningsloven § 24 a, jf. § 21. Retten finner ikke at det kan utledes av ordlyden i forurensningsloven § 21 hvorvidt den type anlegg det er tale om i nærværende sak, faller innenfor forurensningslovens anvendelsesområde. I Ot prp. nr. 39 (1998-1999) på side 374 uttales følgende:

”Til nr 14 (endring i forurensningsloven):

I ny § 24 a foreslås en regel om objektivt erstatningsansvar for skade fra avløpsanlegg, jf kapitlene 19.3 og 23.7 foran. Bestemmelsen vil avløse V § 47 nr 2 og (delvis) § 115 nr 2.

Paragrafen omfatter avløpsanlegg både for overvann (avrenning etter nedbør, snøsmelting og fra drenering) og forurenset avløpsvann. Om avløpsanlegg og avløpsvann, se definisjoner i forurl § 21. Som avløpsanlegg regnes også en lukket grøft [rettens understrekning]. Anleggseierens objektive erstatningsansvar omfatter skader som skyldes oversvømmelse eller lekkasje som følge av utilstrekkelig kapasitet eller vedlikehold. Hvis ledningen opprinnelig hadde stor nok kapasitet, men tiltak i nedbørfeltet har økt avrenningen ut over kapasiteten, er utgangspunktet at anleggseieren er ansvarlig selv om det er andre som har iverksatt tiltakene. Men her kan det være aktuelt å lempe erstatningsansvaret etter skadeserstatningsl § 5-2.

Bestemmelsen gjelder ikke for andre skadeårsaker, men utelukker ikke at det her inntreer objektivt erstatningsansvar på annet grunnlag.

Bestemmelsen omfatter både fukt- og forurensningsskader. [..]”

Det følger av den understrekede uttalelsen i annet avsnitt at en lukket grøft kan være å anse som et avløpsanlegg.

I NOU 1995 nr. 12 om Lov om vassdrag og grunnvann side 261 uttales videre:

”18.3.1 Innledning

Skader som henger sammen med vann- og avløpsledninger er ikke uvanlige. Siden vassdragsloven har visse regler om dette, er det naturlig for utvalget å vurdere spørsmålet - både hvilke regler som bør gjelde om erstatningsansvar i disse tilfellene, og hvor de bør plasseres.

Vannforsyningsledninger kan omfatte alt fra små ledninger beregnet på forsyning av en husstand, til rørgater eller tunneler, f.eks. hovedvannledningen til en by eller en ledning til vannkrevende industrivirksomhet. I rørgater og inntakstunneler til kraftstasjoner står vannet under høyt trykk. På samme måte som vannforsyningsledningene kan også avløpsledninger variere mye i størrelse. Kvaliteten på avløpsvannet kan også variere, fra kloakk og forurenset avløpsvann fra industri, til mer eller mindre rent vann i overvannsledninger. Grensen mellom overvannsledningene og dreneringsledninger for fjerning av vann kan nok være flytende, selv om førstnevnte hovedsaklig tar sikte på bortledning av nedbør[rettens understrekning]. Det forekommer også at selve vassdraget legges i rør over kortere og lengre strekninger uten at vannet føres bort fra løpet. Slik lukking av vassdrag kan foretas av hensyn til kryssende veier, for å skaffe jordbruks- og utbyggingsarealer eller av sikkerhetshensyn for å hindre ulykker. Fjernvarmeledninger særpreges ved at de fører varmt vann til oppvarming. Rørledninger for andre væsker (f.eks. petroleum) eller gasser faller utenfor det utvalget vil vurdere.”

I sistnevnte sitat, gir de understrekede formuleringene etter rettens syn anvisning på en distinksjon mellom overvannsledninger og dreneringsledninger. Hans Chr. Bugge uttaler i note 91 i Gyldendal Rettsdata kommentarer til forurensningsloven § 21, at en dreneringsledning vanligvis ikke er å regne som en avløpsledning etter forurensningsloven § 24 a, jf § 21. Retten legger etter dette til grunn at en overvannsledning som utgangspunkt er å anse som et avløpsanlegg etter forurensningsloven § 21, mens en dreneringsledning ikke er det. Videre uttaler også Hans Chr. Bugge i kommentarene til forurensningsloven § 21 at en lukket grøft regnes som et avløpsanlegg. Rettens syn er imidlertid at en lukket grøft i enkelte tilfelle også vil kunne anses for å være en dreneringsledning. Spørsmålet blir imidlertid hvilke momenter som skal tillegges vekt ved grensedragningen mellom overvannsledninger og dreneringsledninger. Retten bemerker at forholdet mellom veigrøfter og anlegg for behandling av smeltevann og regnvann (overvann) ikke er særskilt behandlet i forarbeidene.

Retten viser videre til NOU 1995 nr. 12 om Lov om vassdrag og grunnvann side 262:

Siden forurensningsloven inneholder et eget kapittel om avløpsledninger, finner utvalget det mest hensiktsmessig å overføre også erstatningsreglene til forurensningsloven. For slike skader bør det imidlertid ikke gjelde noen slik tålegrense som forurl. § 56 fastsetter, og erstatningsregelen bør dekke alle slags skadevirkninger, både fuktskader og forurensningsskader. Vi foreslår derfor en særskilt bestemmelse om erstatningsansvar i forurl. § 24a, jf utk. § 74 nr. 15. Denne bestemmelsen bør omfatte både kloakkledninger, ledninger for avløpsvann fra industri og overvannsledninger, jf forurl. § 21.

[...]

Utvalget kan ikke se noen avgjørende grunner mot et slikt generelt objektivt ansvar for skade forårsaket av avløpsledninger. De fleste avløpsanlegg eies og drives i dag av

kommuner, som ofte kan utligne merutgiftene gjennom vann- og kloakkavgiften, men også private som eier avløpsanlegg vil ha muligheter for å forsikre seg mot erstatningsansvaret. [rettens understrekning] Også skadelidte vil nok ofte ha mulighet til å forsikre seg i disse tilfellene, men hensynet til regelforenkling tilsier en generell regel. Dessuten kan preventive hensyn tilsi at ledningseieren holdes ansvarlig.

Det er i ovennevnte sitat pekt på en rekke momenter som taler for å pålegge anleggseieren ansvar på objektivt grunnlag. De momenter som fremheves, er særlig den ansvarliges mulighet til å pulverisere ansvar gjennom forsikring og tilkoblingsavgifter, og blant annet på bakgrunn av dette er det ikke funnet avgjørende grunner mot å ilegge anleggseieren objektivt ansvar. Saksøkte anførte at de ovennevnte momentene ikke var til stede i vår sak, og gjorde videre gjeldende at det ikke var mulig for fylkeskommunen å forsikre seg mot den type skader og risiki som er omhandlet i nærværende sak og dermed få pulverisert det potensielt sett store skadeansvaret. Dette taler etter rettens syn i mot at grøftene tilknyttet de aktuelle fylkesveiene er av en slik art at det fra lovgivers side var tilsiktet at slike anlegg skulle falle inn under forurensningsloven § 24 a, jf. § 21.

Det følger av rettspraksis og lovforarbeider at forurensningsloven § 24 a er deklarasjonsloven ved at anleggseieren, i alle fall til en viss grad, kan fraskrive seg sitt ansvar for skader som oppstår som følge av at anlegget ikke fungerer som det skal. Det vises i denne forbindelse blant annet til Rt. 2007 side 431. Også dette er en side ved bestemmelsen som ikke gjør seg gjeldende overfor eieren av veianlegg. Fylkeskommunen som anleggseier har ikke noe kontraktsforhold eller annen tilknytning til potensielle skadelidende for vannskader langs veiene slik at anleggseieren gjennom avtale kan regulere sitt ansvar. Etter rettens syn taler også dette momentet for at fylkesveiens grøfter med tilhørende innretninger faller utenfor det tiltenkte området til forurensningsloven § 24a.

Det er på det rene at kloakkanlegg og visse anlegg til å ta unna overvann i gater og områder med bypreg omfattes av forurensningsloven § 24 a, jf. § 21. Retten peker imidlertid på at kloakkanlegg må anses å være av en annen karakter mht. tilkoblingspunkt og rettsstilling mellom det offentlige og den enkelte tilkoblede bruker, slik at det ikke vil være helt treffende å sammenligne denne type anlegg med anleggene omhandlet i denne saken. Videre vil det ved kommunale anlegg ofte være tale om en type anlegg der anleggseieren innehar en slik posisjon som omhandlet i sitatet fra NOU 1995 nr. 12 ovenfor, ved at han kan pulverisere sitt ansvar gjennom eksempelvis vann- og kloakkavgift.

I en dom fra Gulating lagmannsrett, inntatt som RG 2006 side 1000, blir kommunen holdt ansvarlig etter forurensningsloven § 24 a for skade påført bolighus som følge av inntregning av overvann fra kommunal vei. I forhold til avgrensingen av hva som er å anse som avløpsanlegg i forhold til forurensningsloven § 24 a, uttales: *"I mangel av avklaring i den nevnte teori og rettspraksis, legger lagmannsretten avgjørende vekt på innretningens funksjon, sammenholdt med de presiseringer som fremgår av de siterte*

forarbeider. Hva gjelder sandfangkummen, legges til grunn at dens eneste funksjon er rensing og bortledning av overvann, i likhet med ledningsnett som den er tilknyttet. Det samme gjelder etter lagmannsrettens syn også risten over sandfangkummen. Også dens formål er å rense og lede bort overvann, selv om dens plassering også gjør den til del av veioverflaten. Lagmannsretten finner det således mest nærliggende å anse både rist og sandfangkum som deler av avløpsanlegg.” Det er i denne dommen ikke nærmere beskrevet hvilken type anlegg som forårsaket skaden. Retten finner imidlertid at den formålsbetraktning som det gis anvisning på, også må komme til anvendelse i vår sak.

En dom fra Oslo tingrett inntatt som RG 2006 side 1318 gjaldt blant annet spørsmålet om sluk og rist på gatenivå i kommunal vei var å anse som et avløpsanlegg som var omfattet av forurensningsloven § 24 a. I denne saken hadde en gaterist som var lokalisert i et område med asfaltert gate og fortau, ikke tatt unna overvann fra kraftig regnvær. I det andre avsnittet av rettens vurdering, dommens punkt 5, uttales følgende i forhold til det anlegg som var gjenstand i saken: *”Avløpsanlegg, vanntilførsel og gater er en del av områdets infrastruktur som i utgangspunktet er et offentlig ansvar. Etter rettens vurdering skiller dette seg fra dremsledninger – som er antatt ikke å være en del av avløpsanlegget – i det dremsledningens hovedformål er å hindre vanninntregning i den enkelte private bygning som dremsledningen er lagt inntil. Det er først der en samleledning for dremsvannet er knyttet til det offentlige avløpsanlegget at ansvaret går over på kommunen.”*

I nærværende sak, legger retten til grunn at veianleggets funksjon er å ta hånd om overvann fra veien og lede dette bort fra veiområdet. Veidreneringens formål er å sørge for at veien ikke lider skader fra overvann og bidra til best mulig kjøreforhold på veien. Etter befaringen og gjennomgang av bilder under hovedforhandlingen, fremstår det slik at det i nærværende sak ikke er tale om overvannsledninger eller avløpsanlegg som er ment som et tilbud fra den offentlige veieier til den private huseier, og veidreneringen er ikke ment å ha noen side mot den enkelte, tilliggende private husstand. De er laget i forbindelse med å opptrettholde sikre og farbare veier, hvilket etter retten syn står i motsetning til de anlegg som det er tale om i RG 2006 side 1318, som også har til formål å ta del i en mer helhetlig kommunalt utbygd infrastruktur i et bybilde. Hensett til sitatene fra RG 2006 side 1318 og RG 2006 side 1000, finner retten at veianleggets funksjon og formål taler i mot at veidreneringen utgjør en del av et avløpsanlegg som medfører ansvar for veieieren, jf. forurensningsloven § 24 a jf. § 21.

Retten vil peke på at det i Norge finnes et betydelig antall kilometer med vei med tilhørende grøfter og kummer. Etter vitneførselen i hovedforhandlingen, legger retten til grunn at det alltid vil være en risiko for at disse anlegg tettes til, ved at snø, kvister, løv eller lignende tetter grøftene eller ristene og forårsaker oversvømmelser. Når man tar denne faktoren i betraktning, er det potensielt sett et stort og tilsynelatende uoversiktlig skadepotensiale tilknyttet veigrøfter for anleggeieren. Dersom det hadde vært tilsiktet fra

lovgiver at rene veigrøfter som ikke har annet til formål enn å ta hånd om vannet fra veien skulle være å anse som avløpsanlegg i forhold til forurensningsloven § 24 a, jf. § 21, legger retten til grunn at dette burde ha blitt drøftet mer inngående i forarbeidene og blitt klarere forutsatt fra lovgiver.

Retten har ovenfor pekt på en rekke momenter som, etter rettens syn, taler for at de anlegg som nærværende sak omhandler, skiller seg fra for eksempel sanitæranlegg og enkelte andre offentlige avløpanlegg. Ut fra nærværende anleggs funksjon og formål, sammenholdt med betraktningene i forhold til de momenter som er framhevet i de ovennevnte sitater fra forarbeider og rettspraksis vedrørende anleggseierens stilling, har retten kommet til at det i nærværende sak er tale om en dreneringsledning som ikke omfattes av forurensningsloven § 24 a, jf § 21.

Retten kommer etter ovennevnte til at forurensningsloven § 24 a, jf. § 21, ikke kommer til anvendelse i nærværende sak. Sør-Trøndelag fylkeskommune blir etter dette å frifinne. Retten tar etter ovennevnte ikke stilling til partenes øvrige anførsler.

Sakskostnader:

Saksøkte har vunnet saken fullt ut og har i utgangspunktet krav på full erstatning for sine sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 (1). Da avgjørelsen har voldt noe tvil, har retten vurdert om det er grunnlag for helt eller delvis å fritta motparten for kostnadsansvar, jf. tvisteloven § 20-2 (3) litra a. Etter en vurdering har retten imidlertid kommet til at det ikke er grunnlag for å gjøre slikt unntak og at sakskostnader skal tilkjennes i samsvar med hovedregelen.

Advokat Engelsen har inngitt kostnadsoppgave pålydende totalt 233 469,- kroner inklusive mva. Saksøkeren hadde ingen innsigelser til kostnadsoppgaven. Advokat Engelsen har opplyst at Sør-Trøndelag fylkeskommune ikke har krav på fradrag for inngående merverdiavgift tilknyttet sakskostnader i denne saken. Retten finner at salæret, hensett til medgått tid og salærsats, er innfor det som er rimelig i forhold til sakens totale omfang, og sakssøktes kostnadsoppgave tilkjennes fullt ut.

* * * *

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist, hvilket skyldes den øvrige arbeidsbelastningen ved tingretten.

SLUTNING

1. Sør-Trøndelag fylkeskommune v/fylkesordføreren frifinnes.
2. TrygVesta Forsikring v/generalagenten dømmes til å betale til Sør-Trøndelag fylkeskommune v/fylkesordføreren erstatning for sakskostnader for tingretten med kroner 233 469,- -tohundreogtrettitretusenfirehundreogsekstini- innen to uker fra forkynnelsen av denne dom.

Retten hevet

Per Amund Uldalen

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegjensstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegjensstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.